

Мовна політика:

анотований бібліографічний список 2020. – Вип. 1. – 6 с.

(<http://nplu.org/article.php?id=423&subject=3>)

1. **Берчак І. Закон про державну мову опинився під загрозою** / Ігор Берчак // Львів. Пошта. — 2019. — 11 груд. (№ 97). — С. 12. Зазначено, що Комісія за демократію через право Ради Європи (Венеційська комісія (ВК)) оприлюднила 6 грудня 2019 року, під час сесійного засідання у Венеції, свої рекомендації щодо Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної". У своїх висновках Венеційська комісія застерігає, що Україна має терміново підготувати закон про нацменшин, інакше, Закон про державну мову створює підстави для дискримінації національних меншин. У рекомендаціях українській владі експерти ВК також радять скасувати положення Закону про мову, які "передбачають диференційоване ставлення до мов корінних народів, мов національних меншин, які є офіційними мовами ЄС, та мов національних меншин, які не є офіційними мовами ЄС". Крім цього, Києву пропонують "розглянути можливість скасування механізму санкцій" за порушення норм мовного закону або "принаймні обмежити його лише до порушень у громадській сфері та щодо крайніх випадків". Закон України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" набув чинності 16 липня 2019 року. Він закріплює за українською статус єдиної державної мови, яка є обов'язковою для органів державної влади та публічних сфер на всій території держави.

2. **Глухов Д. Бужанский зареєстрував законопроект об отмене "языкового закона"** / Денис Глухов // КП в Украине. — 2019. — 11 дек. (№ 190). — С. 2. Йдеться про внесення до парламенту народним депутатом України Максимом Бужанським законопроекту про визнання Закону про

державну мову таким, що втратив чинність. Головна претензія депутата до цього Закону полягає в тому, що, на його думку, він не відповідає нормам Конституції, зокрема статті десятої, яка гарантує використання і захист російської мови, а також інших мов національних меншин України. Зазначено, що члени Венеціанської комісії надали свої висновки з мовної політики України.

Текст: <https://kp.ua/journal/pdf/archive/2019/december/11/>

3. Голодрига Ю. Україна для нього була понад усе / Юлія Голодрига // Експрес. — 2019. — 12 - 19 груд. (№ 50). — С. 1, 3. *Йдеться про побиття волонтера та активіста з Бахмута, що на Донеччині, Артема Мирошниченка, який помер у лікарні. За однією з версій, приводом для конфлікту стала україномовність Артема.*

4. Дмитренко Л. До держави звертайся державною! / Любов Дмитренко // Уряд. кур'єр. — 2019. — 11 груд. (№ 238). — С. 1, 3. *Йдеться про затвердження Кабінетом Міністрів кандидатури Тетяни Монахової на посаду уповноваженого із захисту державної мови, серед обов'язків якої відповідно до закону – внесення до Кабінету Міністрів пропозицій щодо забезпечення ефективної реалізації державної політики, спрямованої на захист державної мови, її всебічний розвиток і функціонування у всіх сферах суспільного життя, сприяння задоволенню мовних потреб українців, які проживають за межами України. На своєму брифінгу Тетяна Монахова назвала своїм головним завданням на посаді забезпечення права громадян України на здобуття інформації та послуг державною мовою. Посадовець закликала кожного передусім ознайомитися із текстом Закону і не спекулювати на мовному питанні та акцентувала увагу, що кримінальної відповідальності за порушення мовного Закону не передбачено – лише адміністративна. "Українська мова – це інструмент залучення людини в суспільство. Це можливість вступити до українських університетів, потрапити на державну службу, служити в українській армії тощо", – наголосила Тетяна Монахова. Текст: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/do-derzhavi-zvertajasya-derzhavnoyu/>*

5. Закарпатські правові читання : матеріали XI Міжнар. наук.-практ. конф., (11 - 13 квіт. 2019 р., м. Ужгород) / М-во освіти і науки України, Ужгород. нац. ун-т [та ін. ; за заг. ред. О. Я. Рогача, Я. В. Лазура, М. В. Савчина]. — Ужгород : РІК-У, 2019. — Т. 1. — 370, [1] с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A800692-1**. *Зі змісту: Правовий статус державної / офіційної мови в Україні: стан і маніпуляції / В. В. Турянця. — С. 106-113.*

6. Марусик Т. Державна мова України. Боротьба триває / Тарас Марусик // Шлях перемоги. — 2019. — 25 груд. (№ 52). — С. 2. *Йдеться про проблеми реалізації положень Закону України "Про забезпечення функціонування української мови як державної". Окреслено мовну ситуацію в Україні та надано інформацію про висновки Венеційської комісії щодо мовного Закону.*

7. Матеріали круглого столу "Український конституціоналізм у сучасному вимірі", 24 черв. 2019 р. — Харків : Бровін О. В., 2019. — 170 с. - **Шифр зберігання в Бібліотеці: A799847**. *Зі змісту: Щодо деяких проблем забезпечення мовних прав національних меншин в країні / Є. Ткаченко. — С. 142-145.*

8. Методичні рекомендації щодо використання ділової української мови / ВНЗ Укоопспілки "Полтав. ун-т економіки і торгівлі" (ПУЕТ) ; уклад. Н. М. Бобух. — Полтава : ПУЕТ, 2019. — 49 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A802488**. *Наведено практичний матеріал щодо використання ділової української мови у фаховій комунікації. Звернено увагу на акцентуаційні норми сучасної української літературної мови й на типові випадки неправильного слововживання в офіційно-діловому стилі.*

9. Савойська С. В. Політологічний контекст моделі мовної політики: теоретико-методологічний аналіз : монографія / Світлана Савойська ; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. — Львів : Простір-М, 2019. — 790 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A802756**. *Розглянуто політологічний контекст моделі мовної політики. Проаналізовано модель мовної політики, яка тісно прив'язана до здійснення мовної політики як інституції на історико-*

політологічних етапах її розвитку або заборон під різними приводами та чинниками. Досліджено конструктивні і деструктивні складові, а також ірраціональні механізми, що діють всупереч розбудови моделі мовної політики. Запропоновано авторську концепцію моделі мовної політики, яка досліджується на основі інституціональної, конструктивістської та інших методологій. Обґрунтовано сутність і зміст концепту «модель мовної політики», а також його мультикультурні, монокультурні, раціональні, ірраціональні, національні, модернізаційні та інші особливості.

10. Танасійчук М. Штрафи за відмову говорити українською запрацюють за два роки / Михайло Танасійчук // Газета по-українськи. — 2019. — 17 груд. (№ 98). — С. 4. Подано інформацію, що за відмову розмовляти з клієнтами українською мовою у громадських, державних чи медичних установах штрафуватимуть до 11, 9 тис. грн. Система стягнень запрацює за два роки. Акцентовано увагу, що кримінальної відповідальності не буде. Текст: https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/_strafi-za-vidmovu-govoriti-ukrayinskoyu-zapracuyuyut-za-dva-roki/943373

11. Торба В. Захистити мову / Валентин Торба // День. — 2019. — 11 груд. (№ 228). — С. 2. У контексті призначення на посаду Уповноваженої із захисту державної мови Тетяни Монахової йдеться про першочергові завдання для вирішення питань щодо захисту української мови, як державної. Текст: <https://day.kyiv.ua/uk/article/den-ukrayiny/zahystyty-movu>

12. Треба створити передумови вивчення української мови, щоб до штрафів справа не дійшла / спілкувалася Любов Базів // Літ. Україна. — 2019. — 21 груд. (№ 47/48). — С. 4-5. Подано матеріали бесіди з мовним омбудсменом Тетяною Малаховою, яку уряд призначив на цю посаду 27 листопада 2019 року, про її повноваження, бачення нею шляхів захисту української мови та усунення перешкод у користуванні нею.

13. Україністика в Угорщині та поза її межами : матеріали міжнар. наук. форуму, 11–12 жовт. 2018 р. / Ніредьгаз. ун-т, Ін-т мовознавства та літературознавства, Каф. укр. мови і культури ; [ред.: Е. Балла та ін.]. —

Ніредьгаза ; Ужгород : RIK-U, 2019. — 240 с. - **Шифр зберігання в Бібліотеці: B361313.** *Зі змісту: Державна мова та її фахова термінологічна культура як генетичний ідентифікатор нації і держави / В. Шевченко. – С. 115-123; Сучасний стан викладання української мови в закладах загальної середньої освіти з угорською мовою навчання на Закарпатті (практичний аспект) / Є. Борисова. – С. 191-199; Сучасний стан викладання української мови в школах Закарпаття з мовами національних меншин / А. Певсе. – С. 213-219.*

14. Український правовий вимір: пошук відповідей на глобальні міжнародні виклики : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 17 трав. 2019 р. / М-во освіти і науки України, Регіон. навч. центр Всесвіт. мит. орг., Ун-т мит. справи та фінансів. — Дніпро : Ун-т мит. справи та фінансів, 2019. — 196 с. **Шифр зберігання в Бібліотеці: A800687.** *Зі змісту: Мовні злочини – лінгвістичні та правові чинники / К. В. Тараненко. – С. 192-195.*

15. Фаріон І. Ірина Фаріон : "Йдемо малими кроками до великої мети" / Ірина Фаріон ; спілкувався Богдан Залізняка // Літ. Україна. — 2019. — 21 груд. (№ 47/48). — С. 6. *Подано матеріали бесіди з народним депутатом попередніх скликань, професором Національного університету "Львівська політехніка", головою Наглядової ради Міжнародного конкурсу української мови імені Петра Яцика Іриною Фаріон про те, в яких умовах відбувається ХХ Міжнародний конкурс з української мови, як нині справи з мовою у суспільстві, про роботу Нової української школи.*

16. Шевчук І. У правопис повернули частину правил, що діяли до 1933 року / Ігор Шевчук // Газета по-українськи. — 2019. — 27 груд. (№ 101). — С. 10. *Йдеться про те, які події відбулися у 2019 році у сфері функціонування української мови та які з них і коли набудуть чинності. Зазначено, що нову редакцію українського правопису затвердив Кабінет Міністрів 22 травня (повернули частину мовних норм, що діяли в Україні до 1933 року), а Закон України "Про забезпечення функціонування української мови як державної" почав діяти з 16 липня. Наголошено, що норми оновленого*

правопису є на сайті Міністерства освіти і науки України. Текст:
https://gazeta.ua/articles/ukraine-newspaper/_u-pravopis-povernuli-chastinu-pravil-scho-diyali-do-1933-roku/944806

Підготовлено відділом інформаційного забезпечення органів влади

Національної бібліотеки України імені Ярослава Мудрого

Відповідальний за випуск: Зайченко Н.Я.

16.01.2020